

Η ΛΙΜΝΗ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ
Τίτλος πρωτοτύπου: *Schwanensee*

Μετάφραση από την αγγλική γλώσσα: Γιάννης Παπαδόπουλος
Διόρθωση: Αντωνία Κίλεσσοπούλου

© 2002, Michael Neugebauer Verlag, Verlagsgruppe
Nord-Süd Verlag AG, Gossau Zürich / Switzerland
© 2003, Αφοι Κ. Παπαδόπουλοι Ε.Ε. για την ελληνική γλώσσα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής
τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@picturebooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

www.picturebooks.gr

ISBN 960-412-203-7

Dyotr I. Tchaikovsky

Η Λίμνη των Κύκνων

Απόδοση - Εικονογράφηση Lisbeth Zwerger

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

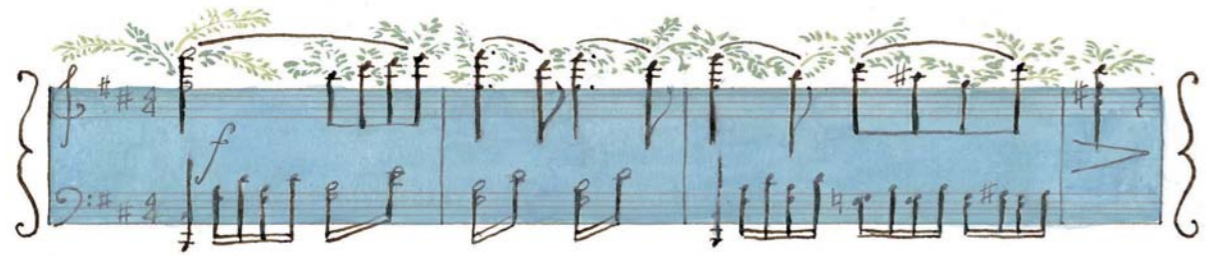

Μια φορά κι έναν καιρό, αρκούσε να έχεις ένα μαγικό φίλτρο ή να γνωρίζεις κάποιο ζόρκι για να μεταμορφώσεις έναν άνθρωπο σε δένδρο, σε πέτρα ή ακόμα και σε ζώο.

Τον καιρό εκείνο ζούσε ένας πρίγκιπας. Ήταν ακόμα πολύ νέος και πίστευε ότι σκοπός της ζωής είναι μόνο οι διασκέδασεις. Περνούσε λοιπόν τις μέρες του με ονειροπόληση και παιχνίδια, και τις νύχτες του με χορούς και με τραγούδια. Ο πρίγκιπας ήταν πολύ ευτυχισμένος και δεν είχε καμιά επιθυμία να αλλάξει κάτι στη ζωή του.

Το βράδυ πριν τα γενέθλια των δεκαοχτώ του χρόνων, ο πρίγκιπας προσκάλεσε τους φίλους του σε μια γιορτή. Άρχισαν να χορεύουν κάτω από τα δέντρα στον κήπο του παλατιού, μαζί με τις κοπέλες από το διπλανό χωριό. Αλλά η μητέρα του πρίγκιπα δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένη με το γιο της.

«Αγαπημένε μου γιε» του είπε «πού θα καταλήξουν όλα αυτά; Ήδη από αύριο θα είσαι ενήλικος, και δεν έχεις καταφέρει ακόμα να βρεις ένα κορίτσι να παντρευτείς! Λύριο κιόλας θα δώσουμε έναν επίσημο χορό στο παλάτι και θα καλέσουμε πολλές πριγκίπισσες. Έτσι, θα διαλέξεις μια από αυτές για να την παντρευτείς».

Ο πρίγκιπας ξαφνιάστηκε από τα λόγια της μητέρας του, αλλά δεν ανησύχησε. «Το αύριο είναι ακόμα μακριά» είπε στον εαυτό του. «Δε θα το αφήσω να μου χαλάσει τη σημερινή βραδιά».

Εκείνη τη στιγμή ακούστηκε ένα θρόισμα στον αέρα, καθώς ένα σμήνος από αγριόκυκνους πέταξε πάνω από τα κεφάλια των καλεσμένων.

«Ελάτε» είπε ο πρίγκιπας στους φίλους του «πάμε να κυνηγήσουμε!».

Οπλισμένοι με τόξα και βέλη, άρχισαν να κυνηγούν τα μεγάλα πουλιά, ρίχνοντας τα βέλη τους στον ουρανό, αλλά δεν μπορούσαν να προφτάσουν τους αγριόκυκνους, που τα φτερά τους έλαμπαν στο σκοτάδι.

Σε λίγο ο πρίγκιπας ένιωσε μια ζάλη και, ενώ οι φίλοι του συνέχιζαν το κυνήγι, αυτός έμεινε πίσω για να ξαποστάσει πλάι στη λίμνη.

Έξαφνα, σαν από μια αστραπή, η λίμνη λούστηκε με ένα έντονο φως και μπροστά στον πρίγκιπα εμφανίστηκε η πιο όμορφη γυναίκα που είχε ποτέ του δει.

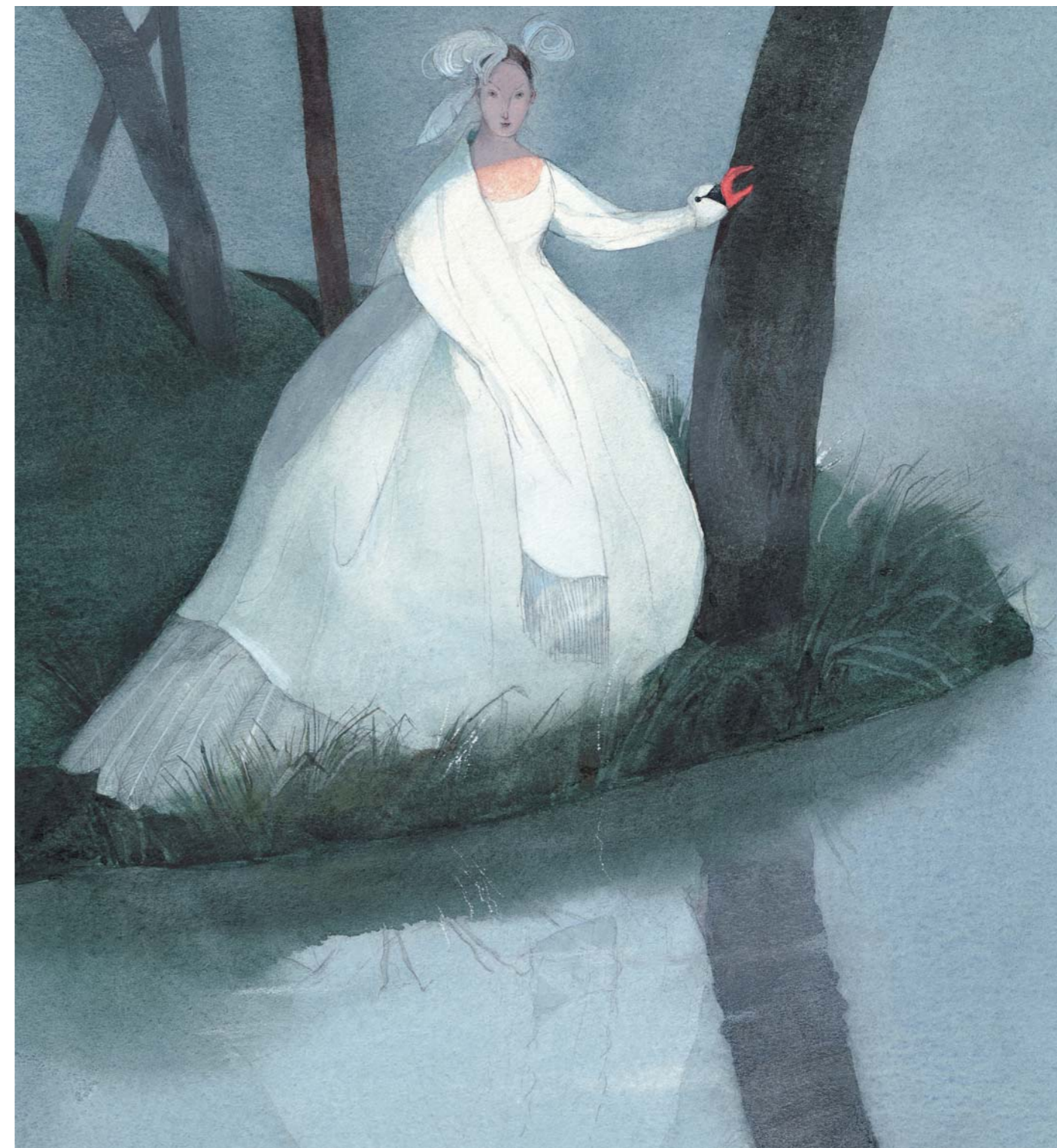
«Ποια είσαι;» ρώτησε αυτός.

Στο άκουσμα της φωνής του η γυναίκα αναπήδησε και κοίταξε φοβισμένη το τόξο και τα βέλη. Μόνο όταν ο πρίγκιπας τα ακούμπησε δίπλα του άρχισε να μιλάει. «Είμαι η Βασίλισσα των Κύκνων» είπε. «Είμαι ο κύκνος που προσπάθησες να σκοτώσεις».

«Πώς είναι δυνατόν;» ρώτησε ο πρίγκιπας.

Τότε εκείνη του διηγήθηκε την τραγική ιστορία της. Ένας μοχθηρός μάγος μεταμόρφωσε εκείνη και τις φίλες της σε κύκνους. Κάθε βράδυ τα μεσάνυχτα μπορούσε να πάρει την ανθρωπινή μορφή της ξανά, αλλά με το ξημέρωμα γινόταν πάλι κύκνος. «Μόνο ένα πράγμα μπορεί να με ελευθερώσει από τα μάγια» αναστέναξε. «Η αληθινή αγάπη».

«Τότε, όλα είναι εντάξει» είπε ο πρίγκιπας γονατίζοντας μπροστά της «γιατί σε αγαπώ αληθινά. Έσένα μόνο και καμιάν άλλη».

Δεν πρόλαβε να τελειώσει τα λόγια του, και μια κουκουβάγια πέρασε φτερουγίζοντας από πάνω τους. Ήταν ο ίδιος ο κακός μάγος, που είχε πάρει τη μορφή κουκουβάγιας για να κρυφακούσει το ζευγάρι. Ο πρίγκιπας παρακάλεσε τη Βασίλισσα των Κύκνων να έρθει στο χορό του παλατιού την επόμενη μέρα, για να μπορέσει να την παρουσιάσει σαν γυναίκα του. Χαρούμενη εκείνη, δέχτηκε, κι έμειναν μαζί ως την αυγή κρατώντας ο ένας το χέρι του άλλου. Καθώς ο ήλιος πλησίαζε να ανατείλει, μια παρέα λευκοντυμένων κοριτσιών έτρεξε κοντά τους. Κατάπληκτος ο πρίγκιπας, τις παρακολούθησε να μεταμορφώνονται σε κύκνους και να πετούν μακριά.

Την επομένη το βράδυ, στο παλάτι όλα ήταν έτοιμα για το μεγάλο χορό. Οι καλεσμένοι φορούσαν τα καλύτερα φορέματά τους και όλες οι πριγκίπισσες είχαν βάλει τα δυνατά τους να δείχνουν όσο πιο όμορφες γίνεται. Λπόψε ο πρίγκιπας θα διάλεγε τη γυναίκα του και καθεμιά ήθελε να είναι αυτή η τυχερή.

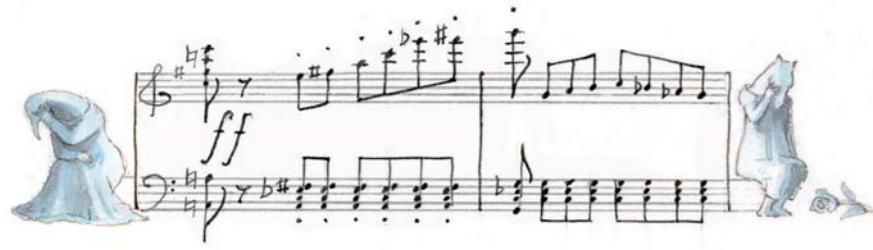
Ο πρίγκιπας στεκόταν πλάι στη μητέρα του με κλωμό πρόσωπο και χαιρετούσε τους καλεσμένους. Όλο και περισσότερες πριγκίπισσες παρουσιάζονταν μπροστά του. Η καθεμιά τους χόρευε γί αυτόν, αλλά ο πρίγκιπας το έβρισκε πολύ κουραστικό. Μετά από κάθε χορό η μητέρα του τον ρωτούσε «λοιπόν, γιε μου;», αλλά αυτός σκεφτόταν μόνο τη Βασίλισσα των Κύκνων.

Ξαφνικά, όλα τα φώτα στην αίθουσα έσβησαν. Η μουσική σταμάτησε και οι χορευτές πάγωσαν. Όλων τα μάτια στράφηκαν στη μεγάλη πόρτα της εισόδου, απ' όπου, ανάμεσα σε κεραυνούς και βροντές, έκαναν την εμφάνισή τους δύο νέοι καλεσμένοι – ένας πρίγκιπας και η πανέμορφη κόρη του, και οι δυο ντυμένοι στα μαύρα.

«Επιτέλους, επιτέλους ήρθες» φώναξε ο πρίγκιπας μας κι έτρεξε στην πανέμορφη κοπέλα και της φίλησε τα χέρια. Όμως αυτή είχε κάτι το διαφορετικό. Το μαύρο φόρεμά της και το υπεροπτικό παρουσιαστικό της τον ξένισαν προς στιγμήν, παρ' όλα αυτά όμως, γύρισε στη μητέρα του και είπε δυνατά: «Αυτή είναι η γυναίκα που αγαπώ, και θα την αγαπώ για πάντα. Αυτή μόνο και καμιάν άλλη».

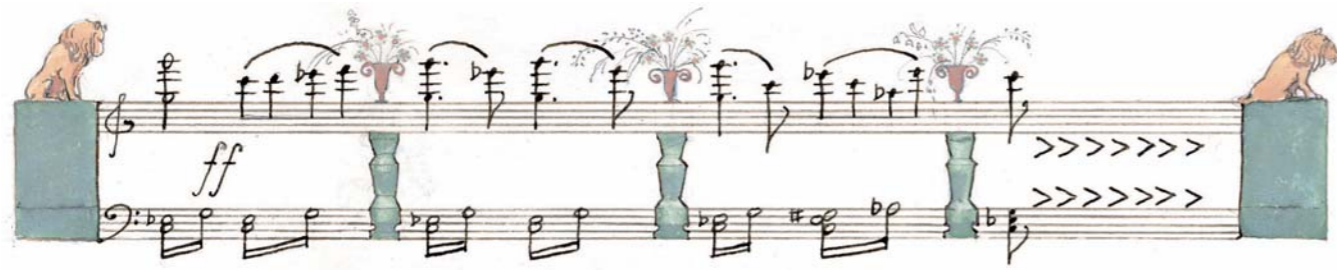

Η ηχώ από τα λόγια του δεν είχε ακόμα καταλαγιάσει, όταν η μεγάλη πόρτα άνοιξε ξανά. Μια γυναίκα με ένα πανέμορφο λευκό φόρεμα εμφανίστηκε. Ήταν η Βασίλισσα των Κύκνων.

Αλίμονο, τα είχε δει όλα. Ο πρίγκιπας, που χθες μόλις της ομολόγησε την αιώνια αγάπη του, κρατούσε μian άλλη στην αγκαλιά του! Προδομένη, η Βασίλισσα των Κύκνων έφυγε τρέχοντας από το παλάτι.

Αμέσως ο πρίγκιπας κατάλαβε ότι τον είχαν ξεγελάσει. Η γυναίκα που κρατούσε στα χέρια του ήταν μια ξένη, που τίποτα πάνω της δεν του δύμιζε την πραγματική του αγάπη. Και, κοιτώντας καλύτερα, παρατήρησε ότι ο πατέρας της έμοιαζε κάπως με κουκουβάγια. Ο Μαύρος Πρίγκιπας ήταν ο ίδιος ο μοχθηρός μάγος!

Ο πρίγκιπας έτρεξε με αγωνία πίσω από την αγαπημένη του Βασίλισσα των Κύκνων. Φοβήθηκε μη καθούν όλα, έλπιζε όμως να βρει έναν τρόπο να τη σώσει.

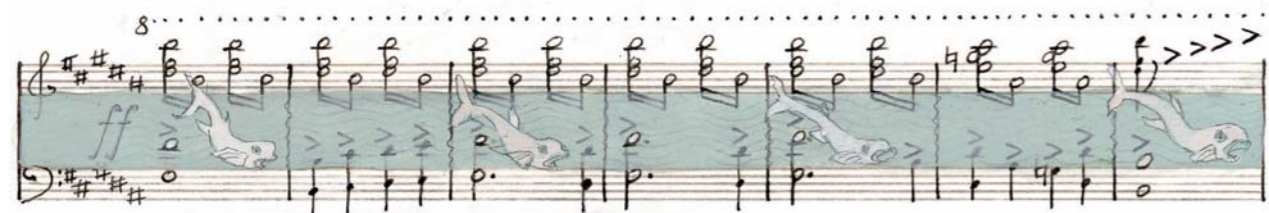

Γεμάτος λύπη και θυμό, έτρεξε προς το σκοτεινό δάσος της λίμνης. Κι εκεί τη βρήκε, μαζί με τις φίλες της.

Λυτές, όταν τον είδαν να πλησιάζει, σχημάτισαν έναν κύκλο γύρω από τη Βασίλισσά τους, για να την προστατέψουν. Τι σου είναι όμως η αγάπη! Δευτερόλεπτα πριν, η Βασίλισσα των Κύκνων θρηνούσε για την απιστία του πρίγκιπά της και ορκιζόταν να τον ξεχάσει για πάντα. Και τώρα έτρεχε σ' αυτόν με ανοιχτή αγκαλιά!

«Θα μείνω στο πλευρό σου, ό,τι κι αν γίνει» είπε ο πρίγκιπας. «Η αγάπη μου για σένα είναι πιο δυνατή από οτιδήποτε άλλο. Κανένας κίνδυνος δεν μπορεί να με φοβίσει».

Δεν πρόλαβε να τελειώσει τα λόγια του και μεγάλα κύματα εμφανίστηκαν στην επιφάνεια της λίμνης. Το νερό πλημμύριζε την όχθη όλο και πιο ψηλά, παρασύροντας τη Βασίλισσα των Κύκνων μέσα στη λίμνη.

Η δύναμη του μοχθηρού μάγου ήταν πολύ μεγάλη. Μεγαλύτερη όμως είναι η δύναμη της αγάπης...

Μερικοί πιστεύουν πως ο πρίγκιπας μονομάχησε με το μάγο και τον σκότωσε. Άλλοι επιμένουν ότι ο πρίγκιπας έπεσε στη λίμνη με την αγαπημένη του και πνίγηκαν μαζί. Άλλοι, πάλι, είναι σίγουροι ότι ζουν μαζί στο βυθό της λίμνης σ' έναν παράδεισο, ευτυχισμένοι.

Η αλήθεια όμως είναι ότι ο πρίγκιπας έσωσε τη Βασίλισσα των Κύκνων από την πλημμύρα του μάγου, κι έτσι έσβησαν τα κακά μάγια.

Ο πρίγκιπας παρουσίασε την αληθινή του αγαπημένη στη μητέρα του και πολύ σύντομα παντρεύτηκαν. Οι παράνυμφοι δεν ήθελαν να φορέσουν τα λευκά πλουμιστά φορέματα που συνηθίζονται σ' αυτές τις περιπτώσεις - μπορούμε να τις κατηγορήσουμε γι' αυτό;

Αντίθετα, φόρεσαν πράσινα και η νύφη ένα κομψό μεταξένιο φόρεμα, με χρώμα ροζ πολύ απαλό. Ο πρίγκιπας και η πριγκίπισσα έζησαν μαζί χρόνια πολλά και πέρασαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Σημείωση της Συγγραφέως

Υπάρχουν άνθρωποι που μπορούν να δουν το *ΡΩΜΛΙΟΣ & ΙΟΥΛΙΕΤΑ* ξανά και ξανά, και κάθε φορά να ελπίζουν σε ένα ευτυχισμένο τέλος. Σ' αυτούς ανήκω κι εγώ. Έτσι, άρχισα να δουλεύω τη *ΛΙΜΝΗ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ* με ανάμεικτα συναισθήματα, και μόνο όταν έμαθα την πραγματική ιστορία του έργου αυτού ένιωσα πραγματικά ευχαριστημένη.

Το 1871 ο Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι, τριάντα ενός ετών τότε, έγραψε ένα μονόπρακτο χορευτικό κομμάτι. Το έγραψε για τα παιδιά της αδελφής του, της Αλεξάνδρας Νταβίντοβα, και το ονόμασε *ΛΙΜΝΗ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ*. Τέσσερα χρόνια αργότερα, έλαβε μια παραγγελία από το Θέατρο της Μόσχας, για να γράψει ένα μπαλέτο με τον ίδιο τίτλο.

Η *ΛΙΜΝΗ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ* είναι το πιο αγαπημένο μπαλέτο όλων των εποχών, αλλά η πρώτη του παράσταση το 1877 ήταν μια πλήρης αποτυχία. Κανείς δεν ξέρει γιατί έγινε αυτό. Απ' ό,τι φαίνεται, η χορογραφία θεωρήθηκε από κάποιους κακή. Η πρίμα μπαλαρίνα νόμισε ότι ο ρόλος της δεν είναι αρκετά απαιτητικός και επέμεινε να παρεμβληθούν κομμάτια σόλο από άλλα μπαλέτα. Από αυτό το γεγονός η πλοκή αδυνάτισε και το έργο έχασε τη συνολική αρμονία του.

Δεν είναι επίσης σίγουρο ποιος είναι ο πραγματικός συγγραφέας του λιμπρέτο. Μπορεί και να το έγραψε ο ίδιος ο Τσαϊκόφσκι. Τα βασικά μοτίβα της *ΛΙΜΝΗΣ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ* υπάρχουν σε διάφορα γερμανικά παραμύθια, όμως και ο Λόενγκριν του Ρ. Βάγκνερ και ο Λουδοβίκος ο Δεύτερος, ο μυθικός βασιλιάς της Βαυαρίας, υπήρξαν επίσης πηγή έμπνευσης για το συγγραφέα.

Δεκαέξι χρόνια μετά την πρεμιέρα του έργου και ένα χρόνο μετά το θάνατο του Τσαϊκόφσκι το 1893, έγιναν σημαντικές αλλαγές στη μουσική και στη χορογραφία. Ο αδελφός του Τσαϊκόφσκι Μόδεστος ξαναδούλεψε το λιμπρέτο. Η μεγαλύτερη αλλαγή όμως ήταν ότι η ιστορία απέκτησε τραγικό τέλος. Στην αρχική εκδοχή του έργου, ο Τσαϊκόφσκι άφηνε την αγάπη να επικρατήσει του κακού.

Μπορείτε να φανταστείτε πόσο ανακουφίστηκα μόλις το έμαθα αυτό. Αφού λοιπόν ο ίδιος ο Τσαϊκόφσκι ήθελε ευτυχισμένο τέλος στη *ΛΙΜΝΗ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ*, ένιωσα κι εγώ ότι μπορώ να κάνω το ίδιο. Άλλη μεγάλη ευκολία για μένα ήταν ότι μπόρεσα να παραλείψω τα ονόματα των ηρώων, Ζίγκφριντ, Οντέτ, Οντίλ, που πάντα μου έμοιαζαν ξένα. Για την υπόδειξη αυτή, μαζί με κάποιες όμορφες φράσεις, είμαι ευγνώμων στο Χανς Γιάνικ. Ευχαριστώ επίσης τη Σουζάν Κόπε για την ευαίσθητη επιμέλεια του κειμένου.

Λίσιμπετ Τσβέργκερ, Σεπτέμβριος 2001